

HISTORIESPECIAL - EPILOG

Det lilla vi vet och det vi bara kan ana

I tre artiklar för GT har Anders H Blomström gjort en djupdykning i Gotlands medeltid. Men många frågor väntar ännu på ett svar.

Det vi vet om 1300-talet är som små ljusglimtar i ett stort mörker. Något arkeologer är vana vid, men inte historiker. Det märkliga är att allt det som historikerna aldrig försöker sig på att förklara. Som de här pusselbitarna:

- Varför fick Valdemars arvförande Kalmar? Om inte just för att försvara borgen vårvintern 1360–61?
- Hur påverkade avrättningen av borgmästare och råd 1342 de beslut som de styrande tog 1361?
- Och varför betalade Visby för ett privilegiebrev som de förmodligen visste skulle bli fördelöst?

Jag vågar mig på att hävda att alla som inte inser greve Henriks avgörande roll under 1360-talet, de hamnar oundvikligen fel. Och analyserat man de Hanseatiska privilegiebrev i sin helhet, då blir det självklart att Valdemars planer gick riktigt ordentligt fel 1361. Och det redan tre dagar efter massakern utanför muren.

Någon färdig sanning är det naturligtvis inte jag för

16 KULTUR & NÖJE

INFORMATIONSVÄCKAN: HISTORIESPECIAL - DEL 3 AV 3
Går det att förklara varför Valdemar Atterdag invaderade Gotland? Ja, det menar i varje fall författaren Anders H Blomström. I tre artiklar för GT kommer han att berätta om sina sensationella rön.

Varför invaderade Atterdag Gotland 1361?

Valdemar Atterdag erövrade Skåne, Blekinge och Öland i slutet av 1200-talet. Magnus Eriksson och hans söner blev de behövda hjälper. Men som kung följde Atterdag till greve Henrik av Holsatt i Kalmar och blev utnämnd till greve i Öland och Visby. Greve Henrik var en av de få som hade tillgång till Valdemars utrustning och till hans skattkassa. Greve Henrik var också en av de få som hade tillgång till Valdemars utrustning och till hans skattkassa. Greve Henrik var också en av de få som hade tillgång till Valdemars utrustning och till hans skattkassa.

Gotlänningarna öppnade plånboken till Valdemar Atterdag. De gav honom 1000 mark för att invadera Gotland. Detta var en stor summa pengar för den tiden. Greve Henrik av Holsatt hade också varit involverad i detta. Han hade varit en av de få som hade tillgång till Valdemars utrustning och till hans skattkassa.

Kända vloggere till Visby. De som följt mig till Visby är många. De har varit intresserade av de saker som jag har skrivit om. De har varit intresserade av de saker som jag har skrivit om.

SERIE. Tidigare delar i GT:s historiespecial. Detta är den tredje delen av serien. Den handlar om de händelser som ledde till invasionen av Gotland 1361.

fram. Bara ett försök att förklara det som så många verkar undvika. I min bok Eldskytten har jag lagt mig så nära sanningen jag bara förmår, men ändå tagit mig friheter. Mitt mål

med boken är ju främst ett försök roa mina läsare med en god historia. Min huvudperson Botulf Kattlund levde förmodligen lite senare än han fått göra i min bok till exempel. Till och med

17 KULTUR & NÖJE

MEDELTIDSVECKAN: HISTORIESPECIAL - DEL 3 AV 3
Var det invasionen 1361 som inledde till Gotlands nedgång? Eller något helt annat? Hur som helst så blev underkastelsebrevet 1412 slutpunkten. Detta är tredje och sista artikeln om Gotlands medeltid av författaren Anders H Blomström.

Gutarnas urgamla frihet Blev greve Henrik Gotlands pantherre?

Åren efter århundradet 1300 var Visby Hansas rik och rikast. Åren efter århundradet 1300 var Visby Hansas rik och rikast. Åren efter århundradet 1300 var Visby Hansas rik och rikast.

Den fullständiga undersökningen är utgiven i två delar. Den första delen handlar om de händelser som ledde till invasionen av Gotland 1361. Den andra delen handlar om de händelser som ledde till Gotlands underkastelse 1412.

Anders H Blomström kommer att hålla två föredrag under Medeltidsveckan kring sina efterforskningar: onsdag och torsdag 14:00 på Strand hotel.

FÖRFATTAREN

● I mars gav Anders H Blomström ut medeltidsdeckaren "Eldskytten", som till stora delar utspelar sig i Visby under Valdemar Atterdags erövring. ● Nils Blomkvist, historieforskare på Campus Gotland, hade följande att säga om romanen: "Jag lyfter på min stormhatt i salut för din kringsyn och källkunskap beträffande östersjöväldet och det sena 1300-talet." ● Ronnie Lundin skrev följande i GT:s recension av boken: "Blomström kan sin gotlandshistoria väl och det märks, historiskt sett är den väl förankrad." ● Anders H Blomström kommer att hålla två föredrag under Medeltidsveckan kring sina efterforskningar: onsdag och torsdag 14:00 på Strand hotel.

Hillary Clinton – vem är det?

I "Den längsta kampen" nyanserar Martin Gelin bilden Hillary Clinton och det amerikanska samhället. Det är välkommet, tycker Leif Y Dahlberg.

Donald Trumps osannolika framgångar skrämmer oss. Ska en sådan få makten över kärnvapenknapparna? Det skrämmer oss så till den grad att vi snart börjar tro på den konservativa mediabilden av Hillary. Är hon kanske lika "opålitlig" som det sägs? Är det därför hon har så märkligt svårt att hålla undan för en fantast som Trump?

I detta läge kommer DN-journalisten Martin Gelins rapport skrivna bok om Hillary som efterskickad. Boken ger ett långtidsperspektiv på den första kvinna som har en chans att i Vita huset. Vare sig hon vinner eller förlorar blir USA inte mer sig likt.

Bilden av Hillary måste nyanseras. Gelin följer henne från skolflicksären till dags dato. Alltid bäst, alltid högrepresterande. Hon frigjorde sig från sin patriarkala familjemiljö inspirerad av 1960-talets med-

borgarrättsrörelse och det feministiska uppvaknandet. I femtio år har Hillary Clinton envetet kämpat för kvinnors lika rätt i ett extremt mansfixerat land. Gelin liknar henne vid jätten Sisyfos. Som uttröttligt rullade klippblocket upp för berget och som aldrig gav upp när blocket trillade ner igen.

Gelin går längre än så. Han visar hur kvinnohatarna i amerikanska media långt före Trump vrakt skit över Hillary. Hon vill minsann helst kastrera män, "klippa snoppen" av dem! påstod konservativa tv-värdar att man inte kan lita på en sån. Hur är det egentligen med Hillary och sanningen?

En faktagranskning av presidentkandidaterna visade att Trump ljög mest – förstås. Bara 12 procent av det han påstod var sant. "Ärlige" Bernie Sanders tala-

NY BOK

Martin Gelin
Den längsta kampen.
Hillary Clintons väg till makten.
Natur & Kultur, 2016

de sant bara till 46 procent. Hillary var i särklass sannfärdigast. I 95 procent av fallen talade hon sant. Mediabilden var och är alltså falsk. Ändå finns det hopp. Gelin visar att amerikanerna, trots att många av oss tror motsatsen, förändrats i grunden, genomgått en "kulturrevolution." En majoritet tänker nu "vänster". De under 30 är särskilt radikala. Av dem är 72 procent för samkönade äktenskap och 80 procent vill bevara de sociala välfärdsprogrammen. Stödet för kvinnors rätt till lika lön är högt. Förvånansvärt många är också för "socialism" – även om

HILLARY CLINTON. USA:s nästa president? Foto: Paul Sancya/TT

amerikaner med det närmast menar skandinavisk välfärdsmodell. Bakom den amerikanska kulturrevolutionen ligger en förändrad amerikansk verklighet. Borta är det land där vita män försörjde hemmafru och barn med välbetalda fabriksjobb. Osäkra deltidjobb är vad som finns och kvinnorna är med och delar på dem. Inkomstskillnaderna har vuxit alldeles oerhört. Ofullständiga barnfamiljer är snart lika normala som den klassiska kärnfamiljen. Tre av tio mammor är ogifta. Och så vidare.

Gelin kan visa att varje vänsterradikal våg i USA har utlöst en rasande högerreaktion - i dag läs Trump. Medelålders och äldre vita män mot Obama-Clinton's "regnbågscoalition" av svarta, latinska, unga och kvinnor. Amerikanerna både till höger och vänster är överens om en sak. De hatar den styrande eliten i Washington som fört ut dem på ett slutande plan. Hillarys problem tycks vara att hon inte delar den uppfattningen. Även om hon gått åt vänster förblir hon en sakinrik

Den längsta kampen. Hillary Clintons väg till makten. Martin Gelin. Boken ger ett långtidsperspektiv på den första kvinna som har en chans att i Vita huset. Vare sig hon vinner eller förlorar blir USA inte mer sig likt.

Leif Y Dahlberg